

жавні фінанси взаємопов'язані, у фінансову систему доцільно включати фонди фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні держави, окремих господарських суб'єктів, інших фінансових інститутів і використовуються з метою виконання економічних і соціальних функцій.

Не зважаючи на реально існуючу ситуацію, на наш погляд, грамотний фінансовий менеджмент вимагає розробки та реалізації фінансової стратегії. Зрозуміло, що реалізація серйозних виробничих та інвестиційних програм і проектів в рамках короткострокового чи навіть середньострокового періоду досить проблематична. Фінансову стратегію слід розглядати і як необхідний компонент формування та розвитку їх фінансового потенціалу.

Література

1. Чернодон В.І. Міжрегіональні аспекти інноваційного розвитку в контексті глобалізаційних трансформацій / В.І. Чернодон // Стратегія розвитку України: економіка, соціологія, право. – 2011. – № 2. – С. 233–236.
2. Стецюк П.А. Фінансова стратегія агроформувань в умовах трансформації // Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи: матеріали Міжнар. Форуму молодих вчених (12 травня 2010 р.): тези доп. – Харків, 2010. – С. 163–164.
3. Гедройц Г.Ю. Напрямки вдосконалення формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві / В.І. Чернодон // Новини на научний прогрес – 2010: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (17–25 серпня 2010 р.): тези доп. – Софія, 2010. – С. 94–95.
4. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємства. Короткий курс лекцій. / В.Ф. Оберемчук/. – К: МАУП, 2000. – 128 с.

УДК 330.338.477

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Чернодон В.І. – к.е.н., доцент
Вінницький інститут економіки

Глобалізація економіки вимагає розроблення нових методологічних підходів до формування моделі інноваційного розвитку національної економіки і аграрної зокрема. На нашу думку, побудова загальної моделі економічного розвитку аграрного сектора та вибір можливих стратегій повинні базуватися на використанні позитивного досвіду інших країн та враховувати вітчизняні соціально-економічні і природні особливості, забезпечуючи при цьому вимоги національної безпеки.

Запорукою комерційного благополуччя агроформувань, одним із засобів підвищення конкурентоспроможності продукції, розширення та закріплення ринкових позицій є інновації, які в свою чергу є результатом інноваційної діяльності. Одним з найбільших секторів вітчизняної економіки є агропромисловий комплекс України, в якому зосереджено значний земельний, ресурсний та трудовий потенціал держави. Саме тому в сільському

господарстві інновації охоплюють собою широкий спектр галузей, в тому числі такі як діяльність наукових та науково-дослідних установ. Варто зазначити, що сьогодні аграрна сфера все ще залишається найбільш консервативною. А відтак, питання реалізації інноваційної діяльності сільськогосподарськими підприємствами є предметом подальших досліджень.

Модель інноваційної розвитку аграрного сектора економіки, на нашу думку, повинна базуватися на інтегрованій, комплексній системі, яка охоплюватиме продуктові, процесні, організаційні, управлінські, техніко-технологічні, біологічні та інформаційні інновації. Специфіка видів інновацій в аграрному секторі зумовлена його особливостями [1, с.59].

По-перше, це залучення до виробничого процесу природних ресурсів, що зорієнтовує інновації на забезпечення збереження екологічної безпеки, раціонального використання природного потенціалу. По-друге, інноваційний процес в аграрному секторі диференціюється на економічний, організаційний, технологічний, технічний тощо, які об'єднуються єдиним елементом – створенням нових біологічних видів. По-третє, виходячи з того, що сільськогосподарська продукція як елемент забезпечення життєдіяльності людини спричиняє істотний вплив на здоров'я та рівень життєстійкості останньої, інновації в аграрній сфері повинні забезпечувати пріоритетність підвищення якості сільськогосподарської продукції, її безпеки і збереження природних властивостей.

Сільськогосподарська діяльність, на відміну від інших видів діяльності, використовує відновлювані (відтворювані) ресурси: сонячну енергію, природні опади та водні надземні джерела, рослинний та тваринний світ тощо. Таким чином, давати визначення поняттю “агроінновація” необхідно з врахуванням особливостей сільсько-господарського виробництва.

Інновації в сільському господарстві – це безперервна зміна в технології, техніці, організації, економіці, екології, а також у соціальній сфері, пов'язана з одержанням економічного ефекту, який спрямований для задоволення відповідних потреб людського буття в суспільному житті [2, с.18].

Інновація впроваджувана у сільськогосподарське виробництво пов'язана з пошуком нового, часто нетрадиційного способу досягнення поставленої мети, тобто стосовно досліджуваного питання необхідно забезпечити екологічність та економічність сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах ведення господарювання. За результатами проведених досліджень ми дійшли висновку про необхідність визначення змісту даного поняття як застосування в аграрній сфері технічних, організаційних, технологічних, екологічних, економічних, селекційно-генетичних та інших видів інновацій для отримання економічного ефекту, який сприяв би забезпеченню змін в якості не лише життя, а й компонентів живої природи.

Саме наявність живого компонента, який не може існувати в живій природі без участі людини, є характерною рисою агроінновації [3, с.179].

Нині виокремлюють такі основні типи інновацій: селекційно-генетичні, виробничо-технологічні, екологічні, організаційно-управлінські та соціокультурні [4, с.171].

Шляхом застосування селекційно-генетичного виду інновацій, можна досягти підвищення врожайності сільськогосподарських культур в рази та домогтися підвищення продуктивності у сільськогосподарському виробництві у декілька разів. Зазначений вид інновацій є характерним лише для сільського господарства.

За видом результативності (ефективності) агроінновації ми поділяємо на науково-технічні, фінансово-економічні, екологічні, соціально-психологічні та соціально-політичні.

Відзначимо, що інноваційний процес пов'язаний з рядом фаз, що починаються задумом створення новації, а продовжуються впровадженням новинки на ринок. Принагідно підкреслимо, що питання визначення ефективності інноваційного процесу розпочинається після впровадження інновації, не є виключенням з цього правила і агроінновації. Як правило, початкові етапи інноваційного процесу реалізуються науково-дослідними установами. Наступний етап полягає в отриманні охоронного документу та засвідчує готовність наукової розробки до перетворення в агроінновацію.

Особливостями інноваційного процесу галузі є й те, що основним фактором виробництва в сільському господарстві виступає земля, а виробництво сільськогосподарської продукції носить сезонний характер і значною мірою залежить від природної зони і клімату в якому здійснюється взаємодія живої природи у вигляді тварин та рослин з людиною.

Сільськогосподарські підприємства повинні здійснювати інноваційну діяльність з врахуванням її специфіки, а також з використанням як вітчизняного, так і зарубіжного досвіду. Науково-технічні, технологічні, організаційно-управлінські, інформаційно-комунікативні, правові та політичні чинники можуть по-різному впливати на інноваційну активність.

Визначення організаційної структури інноваційного потенціалу є одним з важливих питань, які потребують вивчення, оскільки структура інноваційного потенціалу досить складна і включає в себе різні складові процесу виробництва. Тому, загальна результативність моделі інноваційного розвитку аграрного сектора економіки, визначається рівнем збалансованості її складових як потенційних можливостей господарюючих структур. Лише системна збалансованість моделі інноваційного розвитку аграрного сектора дозволить сформулювати останню на принципах адаптивності і здатності забезпечувати синергетичний ефект в діяльності сільськогосподарських підприємств.

Багатоукладність економіки, різноманітність ґрунтово-кліматичних зон, а також зміна клімату й багатогалузевість АПК потребують здійснення широкого кола досліджень, що повинні бути спрямовані: на вивчення основ селекції, генетики та біотехнології й створення біологічних новинок із необхідними споживчими властивостями; на отримання сучасних рішень пов'язаних з удосконаленням технологій виробництва, зберігання та переробки сільськогосподарської сировини; на економію витрат енергії застосовуваної для виробництва продукції та підвищення рівня продуктивності праці; на збільшення обсягів використання енергоносіїв з біосировини у

виробництві; на розробку сучасних технічних засобів та технологічних процесів для промислового виробництва сільськогосподарської продукції; на більш широке застосування агробіологічного потенціалу сільськогосподарських територій; на покращення якості продукції шляхом зменшення шкідливого впливу на довкілля; на наукове обґрунтування організаційно-економічних механізмів, здатних в ринкових умовах забезпечити інноваційний розвиток галузей агропромислового комплексу.

Література

1. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: [монографія]. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
2. Дацій Н.В. Створення ефективної інфраструктури управління інвестиційною діяльністю // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 22. – С.13–16.
3. Гудзинський О.Д. Інноваційний менеджмент стратегічного розвитку підприємств / О.Д. Гудзинський, Н.М. Сіренко // Розвиток аграрної економічної науки в Україні та її завдання в умовах освоєння ринкової системи господарювання: матеріали Восьмих річних зборів Всеукр. конгр. вчен. Економістів-аграрників (Київ, 20-21 червня 2006 р.) / Ред. Колег. П.Т. Саблука та ін. – К.: ННЦ “ІАЕ”, 2006. – С. 176–178.
4. Інвестиційна привабливість аграрно-промислового виробництва регіонів України / П.Т. Саблук, М.І. Кісіля, М.Ю. Коденська та ін.; За ред. М.І. Кісіля, М.Ю. Коденської. – К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 478 с.

УДК 658.153

АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ КАПИТАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ

Денисенко Т.Н. – к.э.н., доцент

Донецкая академия автомобильного транспорта

Методики оценки финансового состояния предприятия как в национальной, так и в мировой практике значительно отличаются друг от друга как по составу анализируемых показателей, так и по набору процедур. Это объясняется различными целями анализа в зависимости от интересов пользователей. Проблема внутреннего пользователя заключается в многообразии целей и выборе конкретных методов анализа в условиях одного предприятия. Одной из важных целей внутреннего анализа является выбор оптимального соотношения собственного и заемного капитала предприятия.

Подходы внешних и внутренних пользователей к оценке финансовой стабильности одного и того же предприятия существенно отличаются друг от друга. Для банков и других кредиторов предприятия более надежной представляется ситуация, когда у клиента удельный вес собственного капитала в пассивах намного превышает долю заемного капитала, что снижает риск невозврата долгов. Для самого предприятия важнее оценить возможную выгоду от использования заемного капитала с минимальной степенью риска.